

ДЪРЖАВНА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
София – 1000, бул. “Княз Дондуков” № 8-10, тел.: 935 96 13, факс: 988 87 82

Р Е Ш Е Н И Е

№ И1-Л-147
от 25.06.2012 г.

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 25.06.2012 г., като разгледа доклад с вх. № Е-Дк-390/08.06.2012г. относно подадено заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-17/09.03.2012г., подадено от „Национална електрическа компания” ЕАД за изменение на лицензия за дейността „обществена доставка на електрическа енергия” и събраните данни от проведеното на 19.06.2012 г. открито заседание, установи следното:

Преписка № 17 от 2012 г. е образувана по заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-17/09.03.2012г., подадено от „Национална електрическа компания” ЕАД за допълнение и изменение на лицензия № Л-147-13/17.12.2004 г. издадена за дейността „обществена доставка на електрическа енергия”, на основание чл. 51, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 58, ал. 2, т. 2 от Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) във връзка с чл. 39, ал. 5 и чл. 96а от ЗЕ.

Заявителят „Национална електрическа компания” ЕАД, с ЕИК 000649348 е титуляр на лицензия № Л-147-13/17.12.2004 г. за дейността „обществена доставка на електрическа енергия” за срок от 35 години, издадена от Комисията с Решение № Л-147 от 17.12.2004 г.

Съгласно чл. 51, ал. 1, т. 1 от ЗЕ производство за изменение на лицензия може да се образува по искане на лицензианта. Основание за исканото изменение е и чл. 58, ал. 2, т. 2 от НЛДЕ във връзка с чл. 39, ал. 5 и чл. 96а от ЗЕ във връзка с чл. 57, ал. 7 от Правилата за търговия с електрическа енергия. С подаденото заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-17/09.03.2012г., дружеството е поискало допълване на лицензията с права и задължения на координатор на специална балансираща група съгласно ЗЕ и Правилата за търговия с електрическа енергия.

Към настоящия момент пазарът на търговия с електрическа енергия се регламентира от Правила за търговия с електрическа енергия, приети с решение на ДКЕВР по протокол № 94 от 25.06.2010г., обн. в ДВ, бр. 64 от 2010 г. В Глава пета, Раздел I от Правилата са уредени правата и задълженията на координаторите на балансиращи групи. Съгласно чл.56, ал.1 от Правилата, формирането на балансиращи групи има за цел:

1. въвеждане на нова организация при администриране на сделките с електрическа енергия, реалното им изпълнение и сетълмент;
2. планиране на баланса на електроенергийната система;
3. разделяне на задълженията по физическата доставка на електрическа енергия от финансовите взаимоотношения при отклонение на реалното производство/консумация

от предварителните прогнози, регистрирани графици и диспечерски инструкции от електроенергийния системен оператор;

4. агрегиране на небалансите на търговските участници и смекчаване на икономическите последици от цените на балансиращата енергия;

5. съсредоточаване на отговорностите по обмен на информация с електроенергийния системен оператор при малък брой участници на пазара.

В чл. 57, ал. 1 от Правилата изрично е посочена отговорността на обществения доставчик за балансиране като лицензирано дружество по смисъла на ЗЕ.

Видно от чл. 39, ал. 5 от ЗЕ в случай, че лицензиант притежава лицензия за дейността „обществена доставка на електрическа енергия“, същият ако отговаря на изискванията за координатор на балансираща група, може да поиска изменение на съществуващата му лицензия. Съгласно текста на чл. 11, ал. 4 от НЛДЕ последната следва да бъде допълнена с права и задължения на координатор.

От друга страна съгласно чл. 57, ал. 5 и ал. 7 от Правилата, обществения доставчик може да формира специална балансираща група. Членове на специалната балансираща група на обществения доставчик стават автоматично неговите потребители от момента на регистрирането му, за които съгласно параграф 126, ал. 1 от Преходните и Заключителни разпоредби на ЗЕ е предвидено, че общественият доставчик е задължен да осигури снабдяването с електрическа енергия по свободно договорени цени на потребителите, присъединени към преносната мрежа, които са придобили статут на привилегировани потребители, но не са избрали друг доставчик, до момента, в който не упражнят това си право.

Следва да се има предвид, че Комисията е издала лицензия за дейността „обществена доставка на електрическа енергия“ на дружеството за срок от 35 години. Исканото изменение с допълване на права и задължения за дейността координатор на специална балансираща група предполага качество обществен доставчик. Предвид изложеното при изменение на съществуващата лицензия срокът на изпълнение на дейността за координатор не може да надвишава този по лицензията. В случай, че същата бъде допълнена с новата дейност, срокът за упражняването ѝ не може да бъде по – дълъг от срока по лицензията за „обществена доставка на електрическа енергия“, а именно до 2039 г.

Към подаденото заявление с вх. № Е-ЗЛР-И-17/09.03.2012г., „НЕК“ ЕАД е представил с писмо с вх. № Е-ЗЛР-И-17/10.04.2012 г проект на договор за участие в балансираща група, съгласно изискванията на чл. 13, ал. 7 от НЛДЕ.

С оглед изложеното, се налага изводът, че искането на „Национална електрическа компания“ ЕАД да бъде изменена лицензия № Л-147-13/17.12.2004 г. е допустимо.

Към момента “НЕК” ЕАД изпълнява дейностите по “пренос електрическа енергия” и “обществена доставка на електрическа енергия” по силата на издадени лицензии на основание чл. 39, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЕ. Един от критериите, които ДКЕВР е преценявала, за издаването на тези лицензии е наличието на технически възможности, човешки ресурси и организационна структура на дружеството за осъществяване на дейностите по лицензиите. Следователно за издаването на тези лицензии ДКЕВР е установила, че за дружеството е налице горепосочените изисквания за упражняване на дейностите.

В процеса на упражняване на своите контролни правомощия, ДКЕВР е извършвала планови и извънредни проверки на дружеството относно спазване на техническите и технологични изисквания за осъществяване на дейностите по издадените му лицензии. В резултат на извършваните проверки не са установени

нарушения на условията на действащите към момента лицензии на “НЕК” ЕАД и експлоатацията на съоръженията.

Изложените аргументи дават основание да се приеме, че “НЕК” ЕАД към момента притежава необходимите технически възможности, човешки ресурси и организационна структура за упражняване на дейностите “обществена доставка на електрическа енергия” и “пренос на електрическа енергия”.

По силата на действащата към момента лицензия за обществена доставка “НЕК” ЕАД осъществява следните дейности:

- доставя електрическа енергия при условията на всеобщо предлагана услуга на всички потребители присъединени към електропреносната мрежа, които не са упражнили правото си да сключват сделки с електрическа енергия на свободно договорени цени.

- купува електрическа енергия от производители в количества, необходими за покриване потреблението на крайния снабдител;

- купува електрическа енергия от производители в количества, необходима за компенсиране на технологичните разходи по разпределение;

- изкупува електрическа енергия от производители, присъединени към преносната мрежа, по договори за дългосрочно изкупуване на разполагаемост и електрическа енергия, както и тази, произведена от възобновяеми източници, от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, определена по реда на чл. 4, ал. 2, т. 8 от ЗЕ.

Сделките с електрическа енергия за задоволяване на потреблението на електрическа енергия се сключват при регулиране цени в съответствие с приложимите разпоредби на действащите нормативни актове. За развитието на електропреносната мрежа и за присъединяването на потребители към нея, с цел прогнозиране на бъдещето потребление, както и осъществяване на дейността продажба на електрическа енергия на крайните снабдители и потребители (фактуриране, прекъсване, възстановяване на доставката и др.) дружеството осъществява непрекъсната връзка и обмен на информация с преносното предприятие.

Обстоятелствата, които представляват основание за исканото изменение и допълнение на издадената лицензия е прилагане на нов пазарен модел съгласно приетите от ДКЕВР Правила за търговия с електрическа енергия (обн. ДВ, бр. 64/17.08.2010 г.), като новата организация на пазара предполага въвеждане на балансиращи групи и нова регистрационна процедура за координаторите на тези балансиращи групи.

Съгласно чл. 57 от ПТЕЕ отговорност за балансиране имат лицензирани дружества съгласно ЗЕ, включително и за дейностите „обществена доставка на електрическа енергия” и „пренос на електрическа енергия”, като тази отговорност се поема от координатор на балансираща група. Когато преносното предприятие и обществения доставчик, от една страна, и крайния снабдител и разпределителното предприятие от друга, притежават лицензии за една определена територия, могат да формират една специална балансираща група.

Предвид на горните разпоредби и в съответствие с чл.13, ал. 7 от НЛДЕ „НЕК” ЕАД е представило проект на договор за участие в балансираща група (договор) и броя на членовете ѝ към момента - 71 бр. потребители, производители от ВЕЦ – собственост на „НЕК” ЕАД, „КОНТУРГЛОБАЛ МАРИЦА ИЗТОК” АД, „АЙ И ЕС – ЗС МАРИЦА ИЗТОК 1” ЕООД, както и технологичните разходи за пренос.

Предмет на настоящият проект на договор са условията за участие в балансираща група, прехвърляне на отговорността за балансиране и методика за разпределение на общия небаланс в балансиращата група с цел агрегиране на

небалансиите на членовете на балансиращата група и смекчаване на икономическите последици от цените на балансиращата енергия. В договора са регламентирани начините за известяване на прогнозни графици от членовете на балансиращата група, правата и задълженията на страните по договора, фактуриране и заплащане, обезпечения, прекратяване и продължаване на договора, уреждане на спорове и други условия.

Съгласно проекта на договор разпределянето на общия небаланс между отделните членове на балансиращата група се определят от координатора, като разлика между регистрираните графици и измерените стойности и ще се извършва при спазването на пълна прозрачност и равнопоставеност, като:

- участниците са разделени в отделни независими подгрупи – производители, потребители и технологични разходи;

- индивидуално отчитане на небалансите на всеки участник и всяка отделна подбалансираща група.

Технологичните разходи в преносната мрежа се определят поотделно за всеки период на сетълмент, като разлика между цялото количество електрическа енергия, постъпило в мрежата в съответните места на измерване, и количеството електрическа енергия, консумирано в мрежата или доставено в други мрежи, съгласно утвърдени измерени стойности.

Предвид обстоятелството, че в предвидените в договора „подгрупи” се включват членове с различни специфични дейности следва координатора да изготви отделни методики за разпределяне на общия небаланс между отделните членове в подгрупата, спазвайки общите принципи залегнали в проекта на договор.

Част от производствените мощности влизащи, като членове на специална балансираща група на „НЕК” ЕАД притежават диспечирани агрегати и са задължени да станат доставчици на балансираща енергия посредством договор сключен между електроенергийния системен оператор и обществения доставчик, съгласно чл.17, ал.2, т.1 и т. 3 във връзка с чл. 11, т. 7 от ПТЕЕ.

Така залегналите принципи в методиката за разпределение на небалансите са в съответствие с ПТЕЕ, с което дружеството е изпълнило изискванията на чл. 13, ал. 7, т. 6 от НЛДЕ.

Членовете на специалната балансираща група, съгласно проекта на договор, предоставят в полза на координатора гаранционно обезпечение, което представлява неотменяема безусловна банкова гаранция по образец или депозит по сметка на координатора. Първоначалния размер на гаранционното обезпечение ще се определя в зависимост от коефициент на обезпечаване определен на база прогнозен 5% небаланс на участника, базово количество електрическа енергия съответстващо на най-голямото месечно количество потребена електрическа енергия за последните 3 календарни месеци (MW) и цената за пренос по електропреносната мрежа, определена от ДКЕВР. При актуализация на гаранционното обезпечение се взимат предвид: най-голямата положителна разлика между общата сума на задълженията и общата сума на вземанията за съответния период от обобщените извлечения за сетълмент на участника през последните 3 календарни месеци, коефициент на обезпечаване, най-голямото месечно количество потребена електрическа енергия за последните 3 календарни месеци (MW) и цената за продажба от обществения доставчик на преносното предприятие за покриване на технологичните разходи за пренос по електропреносната мрежа.

Съгласно чл. 17 от договора членовете на специалната балансираща група на обществения доставчик могат да сменят доставчика си на електрическа енергия и координатора на балансиращата група по реда и условията регламентирани в глава

осма от ПТЕЕ. Чрез процедурата за смяна на доставчик се реализира правото на потребителите на избор на лицето, от което закупуват електрическа енергия, посредством промяна на един доставчик с друг. Процедурите за смяна на доставчика в случаите, когато се променя координаторът на балансираща група, и в случаите, когато промяната на доставчика не води до промяна на координатора на балансиращата група, са регламентирани отделно.

При сключването на договора, съдържащ клаузи съгласно представения проект, страните могат да уговорят допълнителни условия, които да бъдат отразени в споразумения към него.

Предвид разпоредбата на чл. 47, ал. 2, т. 9 от НЛДЕ проектът на договор за участие в балансираща група е приложение - неразделна част от лицензията, което периодично се актуализира. Съгласно ал. 3 от същия член актуализирането на това приложение не се счита за изменение на лицензията.

По силата на действащата лицензия за обществена доставка, към момента "НЕК" ЕАД осъществява дейности свързани с изкупуване на електрическа енергия по чл. 93а от ЗЕ, доставка на електрическа енергия на потребители и на крайните снабдители, както и сключването на сделки с електрическа енергия на пазара на балансираща енергия съгласно действащото законодателство и общите и индивидуални административни актове.

Изложените аргументи дават основание да се приеме, че "НЕК" ЕАД към момента притежава необходимите възможности за упражняване, както на дейността "обществена доставка на електрическа енергия", така и на дейността „координатор на специална балансираща група“.

Целта на настоящето становище е да бъде направена оценка на финансовите възможности на „НЕК“ АД за извършване на дейността „координатор на специална балансираща група“ .

Финансови резултати от дейността на „НЕК“ ЕАД за периода 2009-2011 г.

Дейността по обществена доставка на енергия се изпълнява от „НЕК“ ЕАД.

От направения анализ на финансово-икономическото състояние на „НЕК“ ЕАД за периода 2009 г. - 2011 г. е видно, че дружеството отчита положителен финансов резултат (печалба) както следва: за 2009 г. печалба в размер на 8 533 хил.лв., за 2010 г. в размер на 111 440 хил.лв., като 2011 г. печалбата е в размер на 70 486 хил.лв.

При анализа на отчетената балансова структура за периода се вижда, че „НЕК“ ЕАД не е влошила общото си финансово-икономическо състояние. Основание за това твърдение са стойностите на няколко основни показатели, които се използват за оценка на активите и пасивите на дружеството и имат пряка връзка с оценката на платежоспособността.

Съотношението между собствен капитал/дълготрайни активи за периода е около 0,70 което от своя страна означава, че дружеството не може да финансира инвестиционната си дейност изцяло със собствени средства.

Съотношението между краткотрайни активи/краткосрочни пасиви през 2011 г. е 0,41, спрямо 0,29 за 2009 г., което показва, че дружеството продължава да не разполага с достатъчно собствени оборотни средства за покриване на краткосрочните си задължения.

Съотношението между собствен капитал/дългосрочни и краткосрочни пасиви през 2011 г. е 1,78, спрямо 2,0 за 2009 г. Стойностите на този показател определят възможността на дружеството да покрива задължения си със собствен капитал.

Независимо от това, че отчетената структура на финансиране на дейността показва относително лошо финансово състояние, на основата на факта, че индикаторите

за оценка показват подобрение за периода, то може да се направи извод, че дружеството има финансови възможности за осъществяване дейността по лицензия.

Предвид гореизложено, искането за изменение на издадената на "НЕК" ЕАД лицензия за дейността "обществена доставка на електрическа енергия", с допълването на същата с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група” е основателно. Комисията счита, че издадената лицензия следва да бъде изменена така:

1. В т.1 „Определения и приложения” се прави следното изменение:

2. В т. 1.1.4 текстът „обн. ДВ, бр. 67 от 2007 г.” се заменя с „обн., ДВ, бр. 64/2010 г.”;

3. В т. 2.5. от т.2 „Общи положения” се създава нова буква „г” със следното съдържание:

“г) произтичащи от Правилата за търговия, в качеството си на координатор на специална балансираща група”.

4. В т. 3.10. „Събиране и предоставяне на информация на комисията” се създава нова т. 3.10.4.1. със следното съдържание:

„Лицензиантът изготвя и предоставя на комисията регулярни отчети, обхващащи месечни, тримесечни и едногодишни периоди от дейността като координатор на специална балансираща група, и извънредни отчети, поискани от комисията, съдържащи информация относно небалансите, предизвикани от членовете на специалната балансираща група.”

На проведеното открито заседание на основание чл.13, ал.3 от ЗЕ, представителите на дружеството заявяват, че приемат отразените факти и обстоятелства в доклада по образуваната преписка без възражения.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 1, чл. 51, ал. 1, т. 1 и чл. 39, ал. 5 от Закона за енергетиката, във връзка с чл.11, ал. 4, чл. 62, ал. 1, т. 1 от Наредбата за лицензиране на дейностите в енергетиката и чл. 57, ал.5 и ал.7 от Правилата за търговия с електрическа енергия

ДЪРЖАВНАТА КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Р Е Ш И:

Изменя Лицензия № Л-147-13/17.12.2004 г. за дейността „обществена доставка на електрическа енергия“, издадена на „Национална електрическа компания” ЕАД, ЕИК 000649348, като допълва издадената същата с права и задължения за дейността „координатор на специална балансираща група“, както следва:

1. В т. 1.1.4 текстът „обн. ДВ, бр. 67 от 2007 г.” се заменя с „обн., ДВ, бр. 64/2010 г.”;

2. В т. 2.5. от т.2 „Общи положения” се създава нова буква „г” със следното съдържание:

“г) произтичащи от Правилата за търговия, в качеството си на координатор на специална балансираща група”.

3. В т. 3.10. „Събиране и предоставяне на информация на комисията” се създава нова т. 3.10.4.1. със следното съдържание:

„Лицензиантът изготвя и предоставя на комисията регулярни отчети, обхващащи месечни, тримесечни и едногодишни периоди от дейността като координатор на специална балансираща група, и извънредни отчети, поискани от комисията, съдържащи информация относно небалансите, предизвикани от членовете на специалната балансираща група.”

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14 (четирнадесет) дневен срок.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Анжела Тонева)

Съгласно Заповед З-Ох-46/22.06.2012 г.

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

(Емилия Савева)